

Bicikli solidarnosti iz tvornice bez šefova

# Uspješna proizvodnja Štrajk bajkova

U njemačkom gradu Nordhausenu kraj Hamburga, nakon četiri mjeseca okupacije tvornice pokrenuta je proizvodnja koju ovaj put kontroliraju radnici. Sve skupa je presedan u Njemačkoj, jer je riječ o prvom takvom slučaju preuzimanja tvornice od strane radnika. Preuzimanje i pokretanje proizvodnje podržavaju anarhistički sindikati, ali i solidarnost svjetskih razmjera.

Preuzimanje tvornice je počelo 10. srpnja 2007. kada je 135 radnica i radnika odlučilo zaustaviti rasprodaju strojeva i prodaju tvornice. Od prvih dana preuzimanja dežuraju u tri smjene i uspješno brane ono što je još ostalo. Naime, 10. kolovoza je proglašen bankrot i činilo se kako nema nikakve mogućnosti daljnje proizvodnje.

**Štrajk bajkovi - bicikli solidarnosti iz Nordhausena**

Zaposlenici tvornice Bike Systems su nakon stalnih i sve češćih posjeta od početka okupacije došli na ideju o samostalnom

pokretanju proizvodnje, umjesto da čekaju novog ulagača. Krenuli su u projekt u kojem će oni raditi, proizvoditi i upravljati, ukoliko, pokrenut je prvi projekt samoupravne proizvodnje. Tijekom rujna su objavili svu namjeru o pokretanju proizvodnje, te uputili poziv na solidarnost, jer im je za obnovu proizvodnje bila potrebna narudžba od 1800 bicikala. Nakon što je poziv upućen, svih 1800 narudžbi je pristiglo u kratkom roku i to iz cijelog svijeta, pa je proizvodnja mogla početi. Nakratko su obustavili primanje narudžbi, no ukoliko ih želite podržati, možete se predbilježiti i rezervirati svoj *štrajkački bicikl*. Zahvaljujući dosadašnjoj solidarnosti, proizvodnja je pokrenuta u ponedjeljak, 22. listopada 2007. te je prvih 1800 naručenih bicikala bilo isporučeno



početkom studenog. U cijelom projektu aktivno sudjeluje i pomaže anarhistički sindikat FAU (Unija slobodnih radnica i radnika), kao i kolektiv Café Libertad iz Hamburga. Više informacija potražite na (njemački, engleski, talijanski, francuski...):

[www.strike-bike.de](http://www.strike-bike.de)

Novi anarhistički časopis

## Glas otpora iz okupiranog Londona



Objavljen je drugi broj časopisa *Voices of Resistance from Occupied London*, čija su tema za jesenski broj urbane borbe i pobune u svijetu [Urban Struggles and Revolts around the World].

U novom broju se bave Omladinskom kućom [Ungdomshuset] u Kopenhagenu, sukobima u Francuskoj tijekom 2005. godine, a tu je i dvadeset stranica priloga posvećenog G8. *Voices of Resistance from Occupied London* je informativan, ali i teorijski doprinos suvremenom anarhističkom pokretu, kojem svakako nedostaje časopisa koji bi predstavljali sredstvo komunikacije, rasprave i razmjene informacija.

Osim tiskanog izdanja (koje je besplatno i može se naručiti), moguće je skinuti ili čitati cijeli broj na njihovo internet stranici [www.occupiedlondon.org](http://www.occupiedlondon.org).

Novi broj časopisa Anarhističke federacije

## Objavljen novi *Organise!*



Ovih dana je objavljen 69. broj časopisa *Organise!* (for anarchist revolution - u podnaslovu), britanske Anarhističke federacije. Časopis uglavnom izlazi dva puta godišnje, ovisno o potrebi i financijama. Novi broj donosi tekstove o borbi za vrt u zajednici u Readingu, iskustvima pokreta zelenih u Britaniji i SAD-u, borbi protiv uvođenja osobnih iskaznica u Britaniji, te tom postupku kao dodatnoj kopntroli useljavanja... Osim toga, tu je i kulturni dio koji predstavlja nove knjige i druge publikacije, te život i djelo Margaret Michaelis koja je svojim fotografijama zabilježila događanja u Španjolskoj od 1932. do 1936. godine. *Organise!* možete naručiti ili u cijelosti čitati na internet stranici [www.afed.org.uk/org/](http://www.afed.org.uk/org/).

## Grupe i projekti

U svakom broju ćemo objavljivati listu kontakata grupa i projekata koji su aktivni. Priključite se ili nam javite vaš kontakt.

**Anarhistički sajam knjiga u Zagrebu**  
<http://www.ask-zagreb.org>

**Anarhofeministička akcija - Anfema**  
<http://www.anfema.tk>

**Izdavačka kuća DataArt**  
<http://www.dataart.hr>

**Hrana, a ne oružje!**  
<http://www.hranaaneoruzje.net>

**Infoshop Tabula Rasa**  
Kralja Tomislava 31, Čakovec  
<http://www.kmck.org>

**Monteparadiso Hacklab**  
Društveni centar Karlo Rojc, Gajeva 3, Pula  
<http://www.fazan.org>

**Riječka anarhistička inicijativa/Infoshop Škola**  
Delta 5 (bivša zgrada Ivex-a), Rijeka  
<http://www.ra.i.anarhija.org>

**Sabotaža pokvarenog sistema**  
<http://www.sabotazapokvarenogsistema.tk>

**Izdavačka kuća Što čitaš?**  
<http://www.stocitas.org>

**Početna naklada Ispod pločnika je 500 kopija. Stvarna naklada je vjerojatno i veća, ali nemamo uvid u ukupan broj kopija koje nastanu nakon početne naklade.**

# ISPOD PLOČNIKA

BESPLATNO!

Slobodarski dvomjesečnik

izlazi dvomjesečno, godina II, broj 2, siječanj/veljača 2008.



Nova besplatna knjiga

**Elektroničko izdanje**  
**“Povijesti anarhizma”**



Subverzivni ponedjeljci

**Subverzije - drugačiji**  
**pogled na svijet**



Anarhistička događanja

**Anarhistički sajmovi**  
**knjiga u 2008.**

Dok vlast i moćnici uživaju u vojnim vježbama i tvrde da nema alternative NATO-u, na ulicama se razvija otpor

## Anarhističke akcije protiv NATO-a



## Uvodnik

*Ispod pločnika* je novi slobodarski (ili anarhistički) dvomjesečnik, barem dok ne utvrdimo da li možemo i želimo izlaziti češće. Kako god bilo, svakako ćemo izlaziti. I sada je razmak između dva broja bio veći od dva mjeseca, ali i dalje ostajemo pri tome da je riječ o dvomjesečniku. Dok ne odlučimo drugačije. Osnovna ideja je biti medij (novina, glasilo) slobodarskog pokreta, donositi vijesti, razgovore, osvrte na aktualnu situaciju, predstaviti nove knjige i druga izdanja... I više od toga. Ne radimo časopis. Ne možemo si to priuštiti, barem ne na način da zadržimo planirani ritam izlaženja, a kontinuitet i aktualnost su nam važni. Na određeni način nastavljamo (iako ne u potpunosti) rad koji su započeli drugi objavljujući *Comunitas*, *Nećemo i nedamo*, *Zaginflat* i cijeli niz drugih publikacija koje su obilježile godine rada slobodarskog pokreta kod nas.

Sve ovo je tek mali doprinos onome što pokret radi, a sve ostalo se događa u svakodnevnom životu, ne na papiru, već na ulici, na radnom mjestu, u školi, na fakultetu...

Financiramo se donacijama, pa kada naletite na kutiju na kojoj piše “donacije”, ubacite nešto, to će nam puno pomoći. Trenutno nemamo fizičku adresu, a kontaktirati nas možete putem e-maila. Ukoliko želite pomoći na bilo koji način, poslati vijest/prilog, ili primati *Ispod pločnika* na svoju adresu, pišite na: [ispodplocnika@net.hr](mailto:ispodplocnika@net.hr)

Bicikli solidarnosti iz tvornice bez šefova

## Uspješna proizvodnja Štrajk bajkova



Predizborne slobodarske akcije

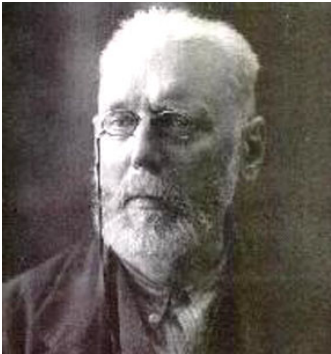
**Kada bi izbori nešto**  
**mijenjali, bili bi ilegalni!**



## Elektroničko izdanje “Povijesti anarhizma”

Društvo za promicanje književnosti na novim medijima (DPKM) objavilo je u okviru projekta "Besplatne elektroničke knjige" novi naslov: “Povijest anarhizma” Maxa Nettlaui. Knjiga je objavljena u suradnji sa zagrebačkim DAF-om, unutar novoosnovane biblioteke ElektroDAF u kojoj će biti reizdani DAF-ovi klasici anarhističke misli.

Iz recenzije: [...] autor u tom svojevrsnom vodiču kroz anarhističku teoriju i praksu unosi mnogo pozitivnih emocija kad govori o istinskim liberterima, kakvim je, primjerice, doživljavao Lava Tolstoja, ali i



mnoge druge anarhiste-idealiste, zahvaljujući kojima je anarhizam od 1886. do 1893. “doživio trenutke velikog zanosu, velike energije, ganutljivih izraza dobrote i ljepote”. Tada je, naime, anarhizam uspio nadrasti sektaštvo, fanatizam i nesnošljivost, osobine o kojima Nettlau u knjizi priča s velikom dozom razočaranja, onako ljudski tužno. Autor nije ništa manje razočaran, i ne šteti riječ i pokude kada je u pitanju famozni duo Karl Marx - Friedrich Engels, ali i komunisti u cjelini, koji su, prema njegovu mišljenju, u danom povijesnom kontekstu svojim djelovanjem nanijeli mnogo štete anarhističkom pokretu. [...] Dodatak knjizi, esej Zorana Sente “65 godina anarhizma (1934-1999)” daje poseban, aktualan začim problematici anarhizma. Fenomenološkim pristupom Senta određuje moderno značenje pojma anarhizam, kao učenja slobode - a ne pokreta, koje nije ništa više od općeg usmjerenja unutar kojeg si potpuno autonomni pojedinci određuju vlastiti smjer. Onaj, naime, smjer koji nikad ne prelazi granice zadane općim parametrima antidržavnog, antikapitalističkog, antihijerarhijskog sporazuma. Posebno je zanimljiv osvrt na anarhističke samotnjake današnjice - kao što je Noam Chomsky, ili kakvi su bili Murray Bookchin, Paul Feyerabend - i njihove ideje koje se bave i koje upućuju na probleme današnjice. Jer, ukazivanje na negativne posljedice procesa globalizacije, goruću ekološku problematiku, tema je općeljudske svakodnevice. Ovu i druge knjige čitajte na: <http://www.elektroneknjige.com>

Dok vlast i moćnici uživaju u vojnim vježbama i tvrde da nema alternative NATO-u, na ulicama se razvija otpor

# Anarhističke akcije protiv NATO-a

Dok su vojne vježbe i buka oduševljavale državni vrh, a razni dužnosnici obilazili vojne poligone, slikali se po brodovima i nadali što skorijem ulasku u "društvo velikih, moćnih i dobro naoružanih", na ulicama se polako (ali sigurno) sve jasnije razaznavao otpor. Tako su tijekom prvih dana lipnja 2007. održane anarhističke akcije protiv NATO saveza u Splitu, Puli i Zagrebu, a u Zadru je skup proglašen "nepodobnim" i odgođen.

Ono što razlikuje anarhističke akcije od drugih inicijativa koje na ovaj ili onaj način propituju ulogu NATO-a u svijetu i regiji, te se kritički odnose prema mogućem pristupanju Hrvatske tom vojnom savezu je to da anarhisti ne moraju paziti odlaze li predaleko u svojim zahtjevima. Nema taktiziranja, političkih igri i dobre retorike kojom će nekoga pridobiti. Nema "igranja na sigurno", jer su neke vrijednosti posve jasne, ma

koliko ponekad zvučale naivno, utopijski ili patetično. Protivljenje ratu, antimilitarizam, antiautoritarnost, decentraliziranost, solidarnost. Kod ovih vrijednosti i nije bitno što misli ministar, vlada ili predsjednik. Posve su nevažni. Važno je što misle ljudi na ulici, što se njima može poručiti i što će oni sada ili u budućnosti napraviti po pitanju NATO-a (ili bilo kojem drugom pitanju). Moćnici su tu nevažni. Što god oni o sebi mislili.

### Informacija, priprema, akcija!

Često se misli da je za organiziranje niza akcija koje će se odigrati na više mjesta i istovremeno potrebno dobro planiranje iza kojeg "netko stoji", što cijelu anarhističku priču čini znatno drugačijom. Ovdje su ključne informacije - a one su sljedeće: nešto se događa (NATO vježba), nešto se želi napraviti po tom pitanju (ulična akcija), tko što planira... i onda se to dogodi. Na jednostavan ili kompliciran, mali ili veliki



### Predizborne slobodarske akcije

## Kada bi izbori nešto mijenjali, bili bi ilegalni!



Studen su obilježili izbori, koje su nam još jednom pokušali prikazati kao vrhunac političkog djelovanja. Kao da je jedino što možemo učiniti u četiri godine dati nekome vlast. Iako tek na marginama predizbornog spektakla, slobodarski odgovor i ukazivanje na neke od problema postojećeg sustava ipak nije izostao.

U vrijeme predizbornih obećanja kada su svi političari pokušali sebe prikazati kao najbolje na svijetu i kao baš ono što nam treba sljedeće četiri godine, bilo je nužno reći ne tom spektaklu. Ne toliko jer će to u ovom trenutku promijeniti svijet, već zato jer je u vrijeme opće predizborne histerije nužno reći

način, posve je svejedno, jer niz akcija čini stav široko vidljivim i znatno jačim nego da ga svatko za sebe pojedinačno iznosi. Ovakvim pristupom bi anarhisti trebali biti primjer svakome kako je uvijek nešto moguće učiniti i ne prepustiti se tome da samo odmahnemo rukom i kažemo "ah, ništa se tu ne može". Kaže se da nešto nema "ni glavu, ni rep", što svakako vrijedi za ovakve akcije, no kod anarhističkog organiziranja to ne znači da je sve zbrkano i da ne postoji organizacija, već da je potpuno drugačija i da nitko nije organizator i svi su organizatori, bez svakoga se može i svačiji doprinos je važan. U tome treba prepoznati najvažnije vrijednosne stavove anarhizma, gdje je jednostavnost najveće bogatstvo. Zvuči predobro? Možda čak romantiziram? Da, svakako vidim puno dobrih strana, ponekad i više potencijala nego realiziranog, no to niti nije toliko važno kada postoji ovako konkretan i jasan primjer takve organizacije.

### Neću NATO!

Već mjesecima kolektivi *Hrana*, *a ne oružje!* rade akcije protiv NATO-a pod sloganom “Neću NATO!”. Ne grade kampanju kojoj se treba priključiti i pustiti kolektiv da njome upravlja, već rade svoje akcije i govore o tome kako i što rade, a sve materijale objavljuju na svojoj stranici kako bi se mogli lako preuzeti i dalje koristiti. “Neću NATO!” se pojavljuje kao slogan i u Zadru, gdje su nakon nekoliko akcija tijekom svibnja, najavljene nove za kraj rujna i početak listopada, kada se u Hrvatskoj odvija NATO vojna vježba Noble Midas '07. Anarho-sindikalistička



grupe "Direktna akcija" i Anarho-queer grupa "Inicijativa Queer" upućuju poziv na održavanje akcija 06. listopada u Zadru i/ili drugdje. U Zadru su planirane demonstracije na glavnom trgu, međutim gradska uprava odbija dati dozvolu za održavanje prosvjeda uz obrazloženje da se tog dana obilježava Dan obrane grada Zadra. Demonstracije su

odgođene za 13. listopad (kada su i uspješno održane), a tog dana su izvan nadležnosti gradske uprave, točnije na samom izlazu iz grada postavljeni plakati i transparenti protiv NATO-a. Istovremeno u Splitu je održana akcija kolektiva *Hrana*, *a ne oružje!*, dijelili su letke, razgovarali s ljudima... Na kraju je sa tornja crkve sv. Duje pušten transparent protiv NATO-a i ratova. U Puli su ljudi iz inicijative *Sabotaža pokvarenog sistema* također dijelili letke, dok su *Anonimni u crnom* izvjesili transparente po nadvožnjacima. U Zagrebu su dan ranije, 5. listopada, u vrijeme najveće prometne gužve na nadvožnjacima izvešeni transparenti protiv NATO-a, a na stotine plakata su osvanule u gradu. Na sam dan akcije je kolektiv *Hrana*, *a ne oružje!* održao još jednu u nizu svojih akcija u Zagrebu, čime su se još jednom priključili otporu NATO-u i militarizmu uopće. Koliko god se to može činiti malim,



zapravo su sve akcije bile vidljive, učinkovite i jasno su dale do znanja da ne misle svi kako je militarističko pokazivanje moći baš ono što nam treba, ali i da pitanje NATO-a neće, niti može biti pitanje o kojem će zadnju riječ imati moćnici.

### I što sad?

Ne treba čekati da nam to netko kaže. Sve aktivnosti su otvorene i sve je samo pitanje osobne inicijative - ne treba bježati od odgovornosti i prebacivati to na nekoga drugoga. Svaki put kada čujete poziv na akciju - odazovite se. Organizirajte svoju akciju. Napravite svoj plakat i oblijepite svoj grad, mjesto, selo, školu... Razgovarajte i donosite svoje zaključke, nema smisla to ostavljati drugima, jer tko osim nas samih zna što nam uistinu treba? Možda sve to neće promijeniti svijet, ali ćete barem znati da ste pokušali, da niste još jednom odmahnuli rukom i prepustili se.



## Najavljeni anarhistički sajmovi knjiga u Gentu i Zagrebu

Najavljeni su prvi ovogodišnji anarhistički sajmovi knjiga, oni u Gentu i Zagrebu, pa će se tako sajam knjiga u Gentu održati 8. ožujka, a zagrebački sajam će se održati od 11. do 13. travnja 2008.

Detaljni programi sajmova još uvijek nisu objavljeni, no za očekivati je prema iskustvima prijašnjih godina da će ponuditi bogat program. Kako je sve skupa otvoreno za sudjelovanje, možete i sami ponuditi neke sadržaje, koji su ono što ovakve sajmove čini zanimljivim slobodarskim događanjima. Više informacija o Anarhističkom sajmu knjiga u Zagbu potražite na: <http://www.ask-zagreb.org> , a o Alternativnom sajmu knjiga u Gentu na: <http://users.pandora.be/aboekenbeurs/>

## Subverzije - drugačiji pogled na svijet

Nakon tri godine stanke, opet se događaju Subverzije [večeri medijske gerile i poetskog terorizma] i to u starom terminu, svaki ponedjeljak u 19 sati. Prostor je i dalje net klub Mama.

Subverzije su se događale svaki ponedjeljak (uz nekoliko stanki) od 2001. do 2004. godine, a tijekom tog vremena organizaran je velik broj gostovanja, video projekcija, diskusija i druženja. Raspon tema je bio širok, a osnovna ideja je bila sagledati aktualne ili manje aktualne teme iz slobodarske perspektive, pokrenuti diskusiju (ako bi postojao interes), ali i pružiti mogućnost druženja. Sada, tri godine nakon tog gašenja, Subverzije su opet pokrenute, a osnova ideja ostaje nepromijenjena. Prve novopokrenute Subverzije su održane u listopadu 2007. i tijekom prva tri mjeseca se pokazalo da i dalje postoji potreba i interes za ovakim događanjem, odnosno javnim i otvorenim prostorom slobodarske diskusije i susreta. Subverzije se događaju svaki ponedjeljak u 19 sati u net klubu Mama, Preradovićeva 18, Zagreb.

